

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ (ДЕРЖЕКСПОРТКОНТРОЛЬ)

вул. Кирилівська, 19-21, м. Київ, 04080, тел./факс (044) 462-49-70, тел. (044) 482-58-34
E-mail: general@dsecu.gov.ua, сайт: www.dsecu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00010300

_____ 20__ р. № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

Державна митна служба України

Держекспортконтролем розглянуто листи Державної митної служби України від 29.12.2022 № 08-3/16-03/6/7927, від 29.12.2022 № 08-3/16-03/6/7926 та від 04.01.2023 № 16-2/16-03/13/8 щодо окремих питань застосування постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2022 № 174, які виникають при здійсненні пропуску через митний кордон України безпілотних літальних апаратів та повідомляє.

З огляду на зміни, що внесені постановою Кабінету Міністрів України від 03.01.2023 № 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2022 № 174 «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану», якими словосполучення «нецивільного призначення» у додатку 2 замінене словосполученням «військового призначення», вважаємо, що надання офіційної позиції Держекспортконтролю з цього питання, про що запитувалось у листі Держмитслужби від 29.12.2022 № 08-3/16-03/6/7927, втратило актуальність.

Стосовно віднесення безпілотних літальних апаратів (БПЛА) до товарів військового призначення, подвійного використання чи таких, які не внесені до жодних контрольних списків, повідомляємо, що переліки товарів військового призначення та подвійного використання наведено у додатках до Постанов Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 №1807 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення» та від 28.01.2004 № 86 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання». У зазначених списках наведено, зокрема, найменування та опис товарів (характеристики), що дозволяють віднести їх до певних контрольних позицій.

I. Товари військового призначення. Згідно з позицією ML10.c Списку товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 № 1807, контролю підлягають зокрема непілотовані «літальні апарати»¹, їх

¹ Терміни, наведені у лапках у розділі I викладені у примітках до загального Списку товарів військового призначення, який є додатком до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 №1807.

ДЕРЖЕКСПОРТКОНТРОЛЬ
№131/40-23 від 06.01.2023
КЕП: Павліченко О. А. 06.01.2023 19:10
58E2D9E7F900307B040000004D022F00A90AA200

супутне обладнання та «спеціально призначені» для них «компоненти». Основним критерієм відповідності БПЛА чи його компонента згаданих позицій є віднесення їх до таких, які «спеціально призначені» або модифіковані для військового «використання», що включає бойове використання, військову розвідку, штурмове використання, військове навчання, матеріально-технічне забезпечення, а також транспортування і повітряне десантування військ або військового обладнання.

Для визначення можливості віднесення товару до товарів військового призначення працівникам митних органів під час здійснення митного оформлення належить керуватись супровідною документацією на цей товар від виробника/розробника (керівництво з експлуатації, паспорт, можливе посилання в них на військові стандарти тощо), а також брати до уваги документи, які оформлювались уповноваженими органами держави-експортера товару (митні декларації, ліцензії на експорт/транзит тощо).

Імпорт вищезазначених товарів здійснюється **за дозволом Держекспортконтролю.**

II. Товари подвійного використання. Позиції 9A012.a, 9A112 Єдиного списку товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 86.

Згідно з позицією 9A012.a контролю підлягають БПЛА, які призначені для здійснення контрольованого польоту за межами прямого «природного бачення»² «оператора», що мають будь-яку з таких характеристик:

1) мають максимальну «тривалість польоту» 30 хвилин або більше, але менше ніж 1 година та призначені злітати та здійснювати стабільний керований політ при поривах вітру 46,3 км/год (25 вузлів) або більше;

2) мають максимальну тривалість польоту 1 година або більше.

Згідно з позицією 9A012.b.3 контролю підлягають лише ті компоненти до БПЛА, які спеціально призначені для перетворення пілотованих «літальних апаратів» у безпілотні, і лише до тих БПЛА, які вказані у позиції 9A012.a.

Імпорт усіх товарів, які за своїм описом та технічними характеристиками відповідають позиціям 9A012.a (БПЛА) та 9A012.b.3 (компоненти до БПЛА), здійснюється **без дозволу Держекспортконтролю.**

Згідно з позицією 9A112.a контролю підлягають БПЛА, які:

1) здатні досягати «дальності» 300 км;

2) здатні автономно здійснювати керування польотом і навігацію (або здатні здійснювати керований політ поза межами зони прямої видимості за участю людини – оператора) та одночасно мають будь-яку з таких характеристик:

а) містять систему/механізм розпилення аерозолів ємністю понад 20 л;
або

б) призначені або модифіковані для встановлення системи/механізму розпилення аерозолів ємністю понад 20 л.

Згідно з позицією **9A112 контроль за компонентами БПЛА не передбачається.** Імпорт БПЛА, які за своїм описом та технічними характеристиками відповідають позиції 9A112 здійснюється **без дозволу Держекспортконтролю.**

² Терміни, наведені у лапках у розділі II викладено у загальних примітках Єдиного списку товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 №86.

Для визначення можливості віднесення товару до товарів подвійного використання працівникам митних органів під час здійснення митного оформлення належить керуватись відомостями від виробника/розробника про технічні характеристики та опис БПЛА чи їх компонентів, про які йдеться у позиціях 9A012.a, 9A112, 9A012.b.3 наведених у супровідній документації на такі вироби, оформленій виробником/розробником (інструкція з експлуатації, паспорт, технічний опис тощо), на офіційних сайтах їх виробників, дилерів, торгових мереж де, крім згаданих характеристик, може бути викладена інформація про відсутність обмежень (заборон) щодо обігу, використання та (або) міжнародних передач цих БПЛА (компонентів).

III. Товари, що не внесені до контрольних списків. БПЛА, що не відносяться до таких які «спеціально призначені» або модифіковані для військового «використання», та мають при цьому технічні характеристики яких менші (нижчі) ніж ті, що наведені у позиціях 9A012.a, 9A112, не відносяться до товарів військового призначення чи подвійного використання (є суто цивільними) та їх **імпорт здійснюється без дозволу Держекспортконтролю.**

Для прикладу надаємо відомості щодо результатів проведених Держекспортконтролем попередніх експертиз БПЛА аналогічних за своїм найменуванням та позначенням тим, які наведені у зверненні.

№ з/п	Позначення БПЛА, які було подано на експертизу суб'єктами господарювання України	Технічні характеристики (опис) БПЛА, що були подані суб'єктами господарювання України та на підставі яких Держекспортконтролем їх було ідентифіковано
1.	DJI Mavic 3	Призначений для здійснення контрольованого польоту за межами прямого "природного бачення" "оператора", та має наступні основні технічні характеристики: максимальну "тривалість польоту" 46 хвилин; призначений злітати та здійснювати стабільний керований політ при поривах вітру 46,3 км/год
2.	Autel EVO II Dual Rugged Bundle (640) V2	Призначений для здійснення контрольованого польоту за межами прямого "природного бачення" "оператора", та має наступні основні технічні характеристики: максимальну "тривалість польоту" 40 хвилин; призначений злітати та здійснювати стабільний керований політ при поривах вітру 46,3 км/год
3.	DJI Matrice 300 RTK (CP.EN.00000222.03)	Призначений для здійснення контрольованого польоту за межами прямого "природного бачення" "оператора", та має наступні основні технічні характеристики: максимальну "тривалість польоту" 45 хвилин; призначений злітати та здійснювати стабільний керований політ при поривах вітру 46,3 км/год

Товари із вищезазначеними позначеннями та з наведеним описом (технічними характеристиками) були ідентифіковані Держекспортконтролем як такі, що **не відносяться до товарів військового призначення та імпорт яких здійснюється без**

дозволу Держекспортконтролю.

Необхідно відзначити, що відповідно до статті 12 Закону попередня ідентифікація товарів є обов'язком суб'єкта, який має намір здійснювати міжнародні передачі (в даному випадку – імпорт) такого товару. А за порушення вимог законодавства у сфері державного експортного контролю, які було вчинено, у тому числі, внаслідок недостовірної ідентифікації, суб'єкта може бути притягнуто до встановленої законом відповідальності. Крім того, суб'єкт має право доручити проведення попередньої ідентифікації юридичній особі, яка отримала на це відповідні повноваження.

Також звертаємо увагу, що відповідно до ст.5 Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» **одним із методів здійснення експортного контролю є митний контроль та митне оформлення товарів.**

Відповідно до підпункту 7¹ пункту 2 Митного кодексу України, **одним із основних завдань митних органів є зокрема здійснення державного експортного контролю** в межах повноважень, покладених на митні органи відповідно до цього Кодексу та інших законів України.

З огляду на викладене вважаємо за доцільне під час митного оформлення брати до уваги інформацію імпортера (декларанта) про основне (першочергове) призначення товарів, що імпортуються, їх технічні характеристики, та їх належність до товарів, що підлягають державному експортному контролю, а також внесення імпортером до митної декларації коду 5520³, як це визначено Класифікатором документів, сертифікатів, дозволів та додаткової інформації, затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011.

За умови подання такої декларації рішення про відміну рекомендовано виносити лише за наявності прямих ознак належності товару до товарів військового призначення. У рішенні про відмову необхідно зазначити причини, а також інформацію про те, що цей товар має ознаки товару військового призначення. На підставі цього рішення суб'єкт може звернутись до Держекспортконтролю для проведення експертизи в установленому порядку.

На додаток до цього зазначаємо, що **Держекспортконтроль готовий невідкладно розглянути питання щодо надання митним лабораторіям відповідних повноважень на здійснення попередньої ідентифікації у разі отримання відповідних звернень.**

У довгостроковій перспективі вважаємо вкрай важливим відновлення практики навчання з питань експортного контролю, яке протягом багатьох років здійснювалося у рамках реалізації Програми експортного контролю в галузі нерозповсюдження ядерної зброї (INECP) Департаменту енергетики США та Програми з експортного контролю та безпеки кордонів (EXBS) Державного Департаменту США. До зазначених навчань залучалися фахівці Держекспортконтролю, Держмитслужби та митних лабораторій України, а предметом – основи процедур експортного контролю та аспекти ідентифікації товарів.

Крім того, проектом Плану спільних дій Проекту технічної допомоги США на 2023 рік «Надання технічної допомоги з метою посилення експортного контролю

³ Код 5520 - заява декларанта або уповноваженої їм особи у вигляді внесення коду до митної декларації про те, що товари, які декларуються, не належать до товарів, що підлягають державному експортному контролю.

України та протидії розповсюдженню зброї масового знищення», бенефіціаром якої є у тому числі Держмитслужба, передбачено проведення навчальних програм у сфері експортного контролю та безпеки кордонів, що можливо було б використати для організації навчальних заходів.

Голова Служби

Олександр ПАВЛІЧЕНКО